

INVESTICIJE v zaključni fazi

Govoriti o investicijah v Brestu posebej za leto 1968, 1969 ali 1970 je nesmiselno, saj so triletne investicije celota. Če pa te investicije, tako združene, pogledamo in analiziramo, potem vidimo, da je bilo 1969. leto investicijsko najbolj razgibano, da je bila leta 1968 ustvarjena osnova, da pa 1970. leta dokončujemo veliko rekonstrukcijo.

Gradbene investicije se bližajo h koncu. V zaključni fazi je novo 3600 m² obsežno skladišče go-tovih izdelkov. Končne obrise dobiva nova delavska restavracija, ki je med Iverko in Tovarno pohištva. Od večjih investicij je treba omeniti skorajšnjo dograditev trgovine s pohištvo in dodatnih delovnih prostorov. Preselitev delavske restavracije pričakujemo v juliju, trgovina in ostalo pa bo nared nekje v začetku septembra.

Na področju Cerknice je letos zamišljena prenovitev stare upravne zgradbe v IBM središče, prenovitev nekdajne Hrenove hiše v Gasilski dom, izgradnja garaž za tovorne avtomobile, nova vratarnica pri mostu, rekonstrukcija mostu, ureditev cest in platoja, postavitev industrijskega tira ob tovarni.

Po opustitvi žage v Cerknici bomo ta objekt uporabili za vzorčno delavnico, ki bo tako dobita druge dimenzije, kot jih ima danes in drugačen sistem dela — če prav razumem, bo to skoraj tovarna v tovarni. Vendar še ne jutri.

V Tovarni pohištva Martinjak in v Tovarni lesnih izdelkov Stanični trg letos ne bo večjih investicijskih del. V programu so predvsem vzdrževalna, regulacijska in podobna dela.

Res, da je obseg gradbenih del dokaj velik, vendar ni bojazni, da plana ne bi dosegli, po obsegu pravočasno. Res pa je tudi, da smo lani bolj hitri kot letos.

Tudi pisarniška oprema, naprave in transportna sredstva so letos še dokaj močna postavka. Del strojev je že bil dostavljen, del je naročen. Posebna težava so obračalne naprave za Iverko, kjer se mučijo, kako bi rešili težave, ki so nastale zaradi neodgovornega dobavitelja iz Zahodne Nemčije, katerega tožimo.

V montaži so parne turbine. Pravijo, da bomo imeli dovolj lastne energije. Upajmo, da bo tudi manj zastojev zaradi izpadov, do katerih pride skoraj vsak dan.

Električne in parovodne instalacije tudi letos močno bremenijo strokovnjake s tega področja, saj bo treba reševati vrsto zapletenih instalacij v novih prostorih, IBM središču in v sami proizvodnji.

Med prevozimi sredstvi je največja postavka nabava štirih tovornih avtomobilov za prevoz pohištva, medtem ko so kombi, osebni avto, viličarji in druga prevozna sredstva manjše postavke.

V tretjo skupino investicij sodi ureditev IBM središča — AOP središča. V ta namen bo prenovljena stara upravna zgradba.

Treba bo zamenjati pode v vseh nastropjih, izravnati pode v pritličju, urediti klimatizirani prostori in drugo.

To bo mogoče opraviti po izselitvi delavske restavracije. Velika jedilnica bo začasno spremenjena v pisarniški sektorja za ekonomiko in finance, sektorja za kadre in sektorja za OAP.

V juliju pričakujemo prve stroje za elektronsko središče. To bodo luknjači in verificirke za luknjanje kartic, ki jih rabimo za elektronsko obdelavo podatkov. Ostale stroje za IBM bomo dobili v začetku decembra.

V tem sestavku sem hotel prikazati obseg del za letos kot nadaljevanje investicij iz prejšnjih dveh let. Relativno kratka doba je potrebna, da je BREST tako izrazito spremenil svoj videz, svojo opremljeno in delovno sposobnost.

D. Trotošek

Razgibano delo v montažnem oddelku Tovarne pohištva Cerknica

Razvojne smeri gospodarstva

V majski številki OBZORNIKA smo vas seznanili z delom resolucije o dolgoročnem razvoju Slovenije. V tem sestavku pa vas bi radi seznanili z razvojnimi smermi gospodarstva, kot si ga zamišlja resolucija.

Šele usklajene dolgoročne razvojne projekcije posameznih gospodarskih področij (vejni programi) bodo bliže in natančnejše določile najugodnejše možnosti za njihovo vključevanje v zelo dinamični gospodarski razvoj. Vendar nam že dosedanja spoznanja omogočajo vsaj splošno opredelitev verjetnih razvojnih smeri in strukturnih usmeritev posameznih gospodarskih področij.

Dolgoročno razvojno konцепциjo posameznih gospodarskih področij, ki bo izvirala iz vejnih programov, iz splošne strategije in pogojev razvoja, bodo morale delovne organizacije koncretizirati s svojimi lastnimi razvojnimi programi in ustrezno akcijo. Temeljna izhodišča programov in akcij bodo morala temeljiti na tem, kako izkoristiti organizacijske oblike za bolj rentabilno proizvodnjo in večjo uveljavitev na trgu. Zato

je nujno, da so programi odsev resničnega stanja, pa tudi odraz pričakovanih možnosti v novih integracijskih oblikah, ki jih nudijo procesi vertikalnega in horizontalnega poslovnega združevanja, predvsem v jugoslovanskem merilu.

Dosedanji integracijski procesi v Jugoslaviji nas postavljajo pred življenjsko vprašanje, kako nadaljevati industrijski razvoj Slovenije, kako vključiti naše industrijske možnosti v jugoslovenske integracije povsod tam, kjer nimamo možnosti postaviti lastnih večjih integracijskih kompleksov. V nasprotnem primeru se bo nadaljevala pot razdrobljene majhne proizvodnje z relativno visokimi stroški in z majhnimi možnostmi za nastop na svetovnem trgu.

Industrijska proizvodnja bo tudi v naslednjem petnajstletnem obdobju najpomembnejša osnova za skladno rast gospodarstva. Na podlagi sedanjih proizvodnih možnosti bo mogoče z intenzivnimi rekonstrukcijami, modernizacijami ter razvijanjem novih kapacitet povečati v naslednjem petnajstletnem obdobju industrijsko proizvodnjo za dvainpol do trikrat. Delež industrijskega pod-

ročja pri ustvarjanju družbenega proizvoda se bo sicer zmanjšal, vendar se bo zadržal na okrog 50 %.

Na proizvodne usmeritev bo vplivalo veliko dejavnikov. Proizvodnjo, ki je ob polni avtomatizaciji in uporabi kibernetike povsem izkorisčena le, če gre za delo velike količine enakih in ze-

lo podobnih izdelkov, ali manjših serij visokospecializiranih in kvalitetnih proizvodov, bo pri naši izverifikaciji proizvodnje in možnostih koncentracije kapitala mogoče razvijati le redko in še to v okviru večjih kooperacij. Druga usmeritev pa bo taka množična proizvodnja, za katero je potreben Konec na 2. strani

Našim baccem za 4. julij

25 let svobodnega življenja. Četrto stoletja, našega stoletja, ki mu dajemo vedno nov in nov utrip. Stoletje, ki ga sami oblikujemo in mu dajemo bit življenja. Ustvarjamо si ga po lastni presoji, po človeških odnosih, po odnosih, ki edino lahko napravijo človeka — svobodnega ustvarjalca lepe sedanosti in bogate prihodnosti novega pokolenja.

Odveč je ponavljati, kaj nam pomeni revolucija, spomin na najsvetlejšo pot zavednega Slovence, borca za pravice svoje in novih generacij, kajti tudi pošteno zastavljenia beseda lahko postane že večkrat uporabljen in oguljena fraza. Narodno osvobodilna borba s svojo zgodovinsko, vojaško in družbeno izrednostjo pa je Nam mladim pomeni čustvena svetla, originalna in enkratna.

Ob voščilu in pozdravih, ki vam jih namenja naša družba in naš kolektiv, tovariši borce, vemo, da nekaferi vaši probleme še niso rešeni. To niso zgolj eksistenčni problemi, ampak tudi problemi zapuščenosti in osamelosti. Topla človečnost in prisluh za drobne probleme borcev mora postajati še bolj prisotna v našem hitrem življenu.

Ob voščilu in pozdravih, ki vam jih namenja naša družba in naš kolektiv, tovariši borce, vemo, da nekaferi vaši probleme še niso rešeni. To niso zgolj eksistenčni problemi, ampak tudi problemi zapuščenosti in osamelosti. Topla človečnost in prisluh za drobne probleme borcev mora postajati še bolj prisotna v našem hitrem življenu.

Iz vsebine:

VEČ IZVIRNOSTI TUDI V PROPAGANDI

MESEC PRODAJE POHIŠTVA BREST

NOVI POSLOVNI PRIJEMI PRODAJNE SLUŽBE

PRVA TURISTIČNA KARAVANA

MATEVŽ HACE — ŠESTDESETLETNIK

BEOGRAJSKA BANKA TUDI V CERKNICI

Razvojne smeri gospodarstva

Nadaljevanje s 1. strani

ben razmeroma manjši obseg polno avtomatiziranih naprav. Aktualna bo usmeritev na izdelke, ki zahtevajo veliko kreativnega dela in jih je mogoče proizvajati v manjših in srednjih količinah zaradi stalno spremenjajočega se assortimenta. Zato se bodo morali razviti aplikativna razvojno-raziskovalna dejavnost, konstrukcijska dejavnost in industrijsko oblikovanje, kar bo omogočilo preskočiti cele »generacije« tehničnih pridobitev (»iskanje bližnjic«).

Regionalni vidik našega industrijskega razvoja je industrializacija manj razvijenih in prenasečenih področij, ki jih bo mogoče resevati predvsem z delovno intenzivnimi investicijami v proizvodne kapacitete.

Poraba vseh vrst energije bo v Sloveniji narasla od 37 tisoč tcal v letu 1980 na okrog 65 tisoč tcal v letu 1985. Z novimi viri bo treba že v letu 1975 pokriti 49 % primanjkljaja in v letu 1985 65 % primanjkljaja. Do leta 1985 predvidevamo naslednjo strukturo energetskega primanjkljaja: 700 tisoč ton antracita in črnega premoga, 3200 tisoč nafte in 10 milijonov kWh električne energije. Do leta 1985 bo zgrajenih še nekaj hidroelektrarn in termoelektrarn (na kurično olje, zemeljski plin, nuklearno gorivo), nujno pa bo tudi vključevanje v omrežje plinovodov, naftovodov in elektrovodov.

Razvoj metalurgije bo v naših relativno majhnih zmogljivostih zahteval visoko stopnjo avtomatizacije, specializacije in razvijanje novih, zlasti kvalitetnih zlitin z usmeritvijo prodaje na širši trg. Kvantitativno te proizvodnje ne bi vecali in naj bi po tonazi ostala pri sedanjem obsegu. Potrebno pa jo bo temeljito modernizirati in s tem poceniti in ji preskrbeti čim več dodelave. Proizvodnja specializiranih metalurških polizdelkov in končnih izdelkov se bo organizacijsko tehnoško povezala s kovinsko industrijo, na voljo bo elektroindustriji, lesni industriji in gradbeništvi, odprla pa se bo tudi možnost za izvoz.

V kovinsko-predelovalni in elektroindustriji se bo proizvodnja prilagajala neprestanim spremembam izdelkov, široki delitvi dela in tehnoškim spremembam (avtomatične proizvodne linije, avtomatizacija individualne proizvodnje na osnovi numerično uravnavanih orodnih strojev itd.) Motorna in električna industrija, ki sodita med najbolj propulsivne pogone, sta zlasti v povezovanju z velikimi tujimi firmami temelj prihodnjega industrijskega razvoja in dajeta osnove za razmah mnogih vrst proizvodnje kooperantov — dobaviteljev.

Proizvodnja grupacija »belih aparativ« in drugih proizvodov široke potrošnje lahko z zaokrožitvijo ze sedaj širokega programa proizvodov in z medsebojnim sodelovanjem postane pomemben nosilec prodora na najširša tržišča.

V kemični industriji je doslej še nepojasnjeno vprašanje, kako odpraviti relativno nerazvitost te panoge, ki je v svetovnem merilu v ospredju industrijskega razvoja. Tako ostaja vprašanje o osnovi razvojni usmeritvi kemije. Ker je o tej odločitvi precej nejasnega, je mogoče sedaj povzeti samo najbolj nasprotuoča si stališča. Ena skrajnost se zavzame za razvoj bazne kemije, vključno s petrokemijo, po drugi strani pa smo morda v Sloveniji že zamudili čas za ka jatakega in je realna le izključna usmeritev na predelovalno industrijo, ki pa mora sebi ustvariti temelj s proizvodi nižje stopnje ob usmeritvi na izvoz in na dolgoročno sodelovanje s tujimi partnerji.

Proizvodnja gradbenega materiala in nekovin ima ugodne osnove v bogatih surovinskih nahajališčih. Doseči bomo morali integracijo eksploracije, oplemenitvenja in finalizacije. Razviti se bo morala proizvodnja velikih

kapacitet z visoko produktivnostjo in nizkimi cenami. Opekarstvo bo treba usmeriti v proizvodnjo lahkih izdelkov in ekspandirane gline. Pomembna bo racionalizacija in pospešena mehanizacija gradbene industrije, uvajanje novih materialov in izdelkov, posnetenje dimenzij in tipov proizvodnje ter napredna industrija pri gradnji objektov vseh vrst, zlasti stanovanj. Usmeritev v steklarški industriji bo intenzivno sledila potrebam trga, zahtevam okusa in mode in bo se bolj uveljavila lastne oblikovne dosezke.

Razvoj zvečane lesne industrije še vedno temelji na našem gozdnom bogastvu. Toda pomen domačega lesa kot osnovne surovine za lesno industrijo se bo postopoma zmanjševal, ker bodo ta les nadomescali eksoti in lesu podobni sintetični proizvodi. Sedanja stopnja razvoja lesne industrije ter integrativen nastop lesne proizvodnje in trgovine na zelo zantevnih tujih trgu pa opravičuje predvidevanja, da bo ta industrija prenjacula pri modernizaciji ter po produktivnosti dela, kvaliteti, možnosti in ceni sodila v vrh svetovne konkurenčnosti. Intenzivni razvoj bo dozivel industrija proizvodov za šport in rekreatijo, zlasti množičnin rekvizitor, za katere se z visokim standardom in razvojem turizma odpira veliko tržišče. Na vseh teh področjih bo močno prisutna lastna raziskovalna in oblikovalna dejavnost. Visok delež iglavcev v Sloveniji bo osnova za proizvodnjo kvalitetnejše celuloze in kvalitetnejšega ter ustreznnejšega assortimenta papirja.

Področje tektila, usnja in konfekcije je le delno tehnoško modernizirano. Zato, ki se je pojavi v nekaterih velikih obratih, bo mogoče premagati z resnejšimi preusmeritvami v bolj drogo postajajo kapitalno izredno atraktivni assortiment. Mnoga potenčna dejavnost v so vlaganja pogoj za visoko produktivnost in poenotitev. Bolj bo treba izkoristiti velike možnosti za take usmeritve, kjer prihajata do izraza kvaliteta in modno oblikovanje in kjer so običajne manjše in srednje serije proizvodov ter je potrebnia gibka prilagoditev zahtevam najširšega trga.

V živilski industriji lahko pričakujemo intenzivno osvajanje mnogo širšega assortimenta in zahtevnih standardov ter kvalitet, podobno kot jih je razvila živilska industrija. Večji živiljenjski standard, turizem in tudi izvoz dajejo možnost za množično proizvodnjo kvalitetnih živil, ki lahko ob večjem uvozu artiklov za izpopolnitve assortimentov omogoča strukturo ponudbe, ki bo ustrezala -naj zahtevnejšemu popraševanju. Del živilske industrije, ki je povezan z domačo surovinsko osnovno, bo lahko nosilec množične specializirane kmetijske proizvodnje po naročilu in skupaj z osnovnimi organizacijami kmetijskih proizvajalcev organizatorju pri uporabi novih tehnologij in kooperacije v kmetijstvu.

Kmetijstvo. V prihodnjih petnajstih letih bo z večjim standardom sledila sedanji stagnaciji bistveno povečana poraba mesa, mleka in mlečnih proizvodov, sadeja, zelenjave in drugih kvalitetnih vrst hrane. Tako bo postopoma nastajala ugodna situacija za pospeševanje kmetijske proizvodnje. Tako bo dajala nove možnosti za razvoj družbene proizvodnje, njeni kasnejšo industrializacijo in avtomatizacijo ter za uporabo mnogih novih načinov in sredstev proizvodnje. Tudi zasebni proizvajalci se bodo z mehanizacijo, specializacijo in široko razvito kooperacijo pospešeno vključevali v te procese.

Razvoj notranjega trga, turizma in predvidoma spremenjeni pogoji izvoza za evropsko tržišče dajejo v naslednjem obdobju novo možnost za razvoj kmetijske proizvodnje v družbenem proizvodu pa bi 1985. leta znašal 7 do 8 %.

Nove potrebe trga po množični proizvodnji in njenem izdelanju in obsežnem assortimentu bodo terjale nova pospešena vlaganja v objekte in naprave za pripravo, dodelavo, skladiscenje in prodajo kmetijskih proizvodov. Prisluhujemo lanko širse uveljavljanje dolgoročne pogodbene proizvodnje. To bo razen politike usklajevanja cen, garaniranih cen, premirjanja, zascite, rezerv in drugih ukrepov omogočalo večjo standost kmetijske proizvodnje in oskrbe tržnega. Nenehna modernizacija in naraščanje produktivnosti dela pa bosta omogočali konkurenčne cene za domači in tujini.

Strukturne spremembe v zasebnem kmetijstvu se bodo pospešeno nadaljevale, vendar je perspektiva tega poslovanja odvisna tudi od njegove lastne sposobnosti za združevanje, kooperacijo in specializirano tržno proizvodnjo. Stevilo mesanih gospodarstev se bo povečalo. Delež kmečkih gospodarstev, katerih glavni donoski doteka iz kmetijstva, se bo zmanjšal od sedanjih 45% na 25 do 30%. Od leta 1985 bomo prišli z dokupovanjem zemlje, zlasti pa še z zakupom in različnimi oblikami kooperacije do bolj racionalnih proizvodnih enot, sposobnih, da uveljavljajo sodobne tehnike pridobitve. S preusmeritvijo številnih kmetij in zlasti z razvitim oblikami sodelovanja v proizvodnji ter z razvijanjem dopolnilnih delo v gozdarstvu in podobno, dejavnosti kot so kmečki turizem, bodo kmečki proizvajalci lahko dohiteli splošni razvoj standarda.

V naslednjem dolgoročnem obdobju bodo aktualni mnogi problemi, na primer okrepitev osnovnih organizacij proizvajalcev, izobraževanje, pokojninsko zavarovanje, razrešitev nekaterih socialnih problemov, specifični problemi gorskih kmetij in podobno.

Gozdarstvo: delež gozdnih površin, ki že sedaj obsegajo 48 % vseh zemljišč, se bo še vnaprej več na račun kmetijskih površin, v 20 do 30 letih, predvidoma za okrog 100.000 hektarjev. Meliorirati bomo morali degradirane gozdove in pogozdovati neobrasla zemljišča, ki jih že sedaj 166.000 ha, in izboljšati sestoje v korist iglavcev (do leta 2000 se bo delež iglavcev povečal od sedanjih 57 % na 62 %).

Dosedanje povečanje lesnih zalog na 166 milijonov m³ omogoča povečano letno izkorisčanje gozdov. Tako bo mogoče ustvariti večja sredstva za odpiranje novih gozdnih področij z izgradnjo no-

vih cest in za pospeševanje gozdne proizvodnje. S povečanimi sredstvi iz gozdarstva, z ustreznim združevanjem kapitala za lesno proizvodnjo zainteresiranega dela gospodarstva in delno intervenicijskimi sredstvi republike bomo povečali snovanje intenzivnih gozdnih nasadov. S pospeševanjem gozdne proizvodnje in s povečanim izkorisčanjem gozdov bomo povečali lesne zaloge gozdov 202 milijona leta 2000.

Povečana gozdna proizvodnja bo omogočila novi razmah lesno-predelovalne industrije, pa tudi kemične predelave lesa.

Na osnovi take usmeritve bo treba obnoviti vlogo in usmerjeno regulativno funkcijo gozdognogospodarskega načrtovanja kot institut optimalnega družbeno ekonomskega usmerjanja gozdne gospodarstva in ostalih družbeno koristnih funkcij gozdov.

Trgovina: Do leta 1985 se bo trgovina razvijala kot ena izmed prevladujočih gospodarskih podlog. Dodatni vpliv tega razvoja se bo zlasti pokazal v naslednjih smereh: trgovina bo nosilec razvoja različnih dejavnosti v vsakem kompleksu terciara (trgovina servisi, gostinstvo itd.), hkrati pa bo trgovina omogočila bolj racionalno oskrbo industrije in razvijanje izvoza.

Na dinamični razvoj trgovine bodo vplivali zlasti povečana kupna moč, maloobmerni promet, tranzit in turistični promet, geografsko komercialni položaj in v položaju trgovine, ki ga je že dosegla in ga lahko z dobro organizacijo in solidnostjo poslovanja še izboljša.

Do leta 1985 se bo nadaljevala integracija sedaj že vedno razdrobljene trgovske mreže in razširitev trgovine ter zastopništva na širok gospodarski prostor. V vseh potrošniških središčih si bodo tako konkurirala prodajna središča velikih trgovskih organizacij. Razvile se bodo nove podobe trgovin do skrajno univerzalnih do specializiranih. Povečala se bo mreža samopostežnih trgovin in razširila avtomatizirana prodaja. Trgovina bo tudi imela mnogo več deviznih možnosti za uvoz in kompletiranje assortimenta blaga. Z modernizacijo pa se bodo znali stroški trgovine in povečala produktivnost dela.

Zaradi zaščite potrošnika, pa tudi proizvajalcev, se bo razširil sistem zaščitnih znakov in garancij, ostreže bodo higienike zahteve, organizacije servisov bodo do slednje izpeljane, pri trgovskem

kadru bo mnogo bolj poudarjena svetovalna sposobnost in podobno. Dinamičnemu spreminjanju modnosti blaga in tehničnih lastnosti oziroma uporabnosti proizvodov se bo trgovina gibko prilagajala z močnejše diferenciranimi cenami.

Turizem: Do leta 1985 bo ob večjem standardu v Jugoslaviji, v Evropi in drugod izredno povečan turistični promet. S širokopotezno in učinkovito politiko turističnega razvoja bomo lahko izkoristili različne dobre možnosti, ki jih nudijo morje, Alpe, termalna področja in se vrsta drugih turistično zanimivih področij. Tako bomo čim bolje zajeli zlasti dva največja turistična tokova v Evropi: sredozemski in alpski.

Razviti bo treba velika zimsko-sportna središča, ki jih bo mogoče s pravilno usmeritvijo in opremo polno izrabiti tudi za letni turizem. Bistveno se bodo povečale kapacitete obmorskega turizma s tem, da bo aktivnost turističnih organizacij zajela vso jugoslovensko obalo. Mogoč je tudi velik razvoj termalnih turističnih središč. Vse to pa bodo dopolnjevale dejavnosti v manjših turističnih področjih in množične pobude za odpiranje novih turističnih krajev in objektov.

Turistična aktivnost in politika bosta usmerjeni zlasti v modernizacijo in prihodnji razvoj recepтивnih kapacitet, ki morajo ustrežati zahtevam množičnega in mobilnega turizma, v povečanje hotelskih in nehotelskih kapacitet, v kompleksno izgradnjo turističnih področij (prometna mreža, trgovina, gostinstvo, servisi, plavilni bazeni in drugi športni ter rekreacijski objekti), v pospešeno propagando, valorizacijo zgodovinskega, umetniškega in naravnega premoženja, v razvoj kmečkega turizma in zasebnih pensionov, ugodno kreditiranje gradivne turističnih objektov, sistematično izobraževanje kadra vseh profilov in podobno.

Dinamični razvoj velikih nosilcev turistične dejavnosti, povezanih med gostinstvom, trgovino, prometom in podobno, razširjanje mreže postojank po vsej državi, dobro povezovanje morskega, zimskega termalnega in še drugih smeri turizma — vse to bo omogočilo polnejše izrabljivanje kapacitet in zagotovilo večjo celovitost turističnih storitev.

Kdor je skrbno prebral predlog resolucije, si je lahko ustvaril sliko in našel sebe v razvojnih programih. Resolucija zelo poudarja tudi razvoj lesno-predelovalne industrije, ker analize kažejo, da je naše naravno lesno bogastvo še vedno slabo in pre malo izkorisčamo. S te strani nam je torej obstanek in razvoj zagotovljen, od nas pa je odvisno, ali bomo znali možnosti izkoristiti ali ne.

T. Kehe

Težki gradbeni stroji so že močno spremenili izgled zemljišča pri UNCU, kjer bo tekla nova avtomobilска cesta. Dela lepo napredujejo. Specializirano gradbeno podjetje Mavrovo iz Skopja gradi odsek 12 km dolge trase, katere del vidite na fotografiji. Več o cesti, tem podjetju in drugih zanimivosti iz te velike gradnje pa bomo objavili v prihodnji številki obzornika.

Takšna je garnitura Aleksandra stereo

Več izvirnosti tudi v propagandi

Letošnji Brestov reklamni boom je sprožil vrsto reakcij pri kupcih naših izdelkov, pravih in perspektivnih, pri trgovcih s pohištvo, prebudil pa je tudi ostalo lesno industrijo, ki nas je že dohitela po obsegu in posmehanju reklamiranja.

BREST pohištvo je bilo skoraj dve leti poanta vsake reklame. Prepričan sem, da smo že ustvarili pojem BREST POHIŠTVO, tako kot je JOGI za MEBLO in vse vrste preših žimnic. Njim pomenijo žimnice, nam pa omarje. Vsi bi radi delali BREST POHIŠTVO, mi bi hoteli delati in prodajati JOGI. Reklama o reklami, boste rekli. Res, brez reklame bi bili še danes tako neznanici, kot smo bili pred tremileti, ko smo se oglašali le ob praznikih in sejmih. Danes pozna Brest že tisti, ki bo kupoval pohištvo čez dvajset let.

Ce je reklama, ali bolje rečeno ekonomska propaganda, učinkovita, potem je pretirana skrb o sredstvih za reklamo nepotrebna. Zavzemam se za stalno prisotnost v časopisu - revijah, televizijskih programih, tudi radiu, seveda na sejmih in razstavah, pa tudi za panoje in svetleče reklame se navdušujem. Povedati pa moram, da je treba to početi smotorno, treba je analizirati, koliko ljudi bo reklamo videlo, bralo in video, koga bo razstava navdušila in kdo se bo odločil za naše izdelke. Ce pa je ekonomska propaganda kampanjska, postane zoperna, zoperna pa tudi firma, ki oglaša dan za dnem. Zato menim, da je bilo letos predstavljanje novega programa v januarju tja do marca nekoliko pretirano, predvsem ker je bilo v težišču dnevno časopisje, za katerega vemo, da ga ljudje hitro zavržejo. Oglasiti je treba tudi v revijah, vendar tehtno razmisli, v katerih in v katerih ne.

Muslim, da moramo počasi preiti na normalni obseg propagande naših izdelkov in pri tem najti nove možnosti. Katere naj bodo izvirne?

Predvsem muslim, da mora naša propaganda obsegati naslednje:

- prospektivo gradivo;
- stalne razstave, občasne razstave in sodelovanje na sejmih doma in vseh potencialnih evropskih tržiščih z močnim posluhom za ameriške razstave;

- televizijsko in radijsko reklamo; vse več radijskih aparatov je v avtomobilih, tranzistor-

jev na kopališčih, radio igra ves dan;

- občasno vnaprej preučeno reklamo v dnevnem časopisu, ker sta pri tem važna naklada, dan objave in kvaliteta objave;

- stalno objavljanje v sodobnih revijah, ki strokovno obravnavajo opremo stanovanj;

- občasno objavljanje v revijah, ki so najbolj brane in ostanejo v domaći knjižnici;

- sodelovanje na različnih predmetih s panoji in zvočnimi opozorili; zlasti če prireditve posreduje televizija;

- panoje, svetlobne napise, druge napise (oboji, kartoni, avtomobili itd.).

Moj predlog se torej ne razlikuje od sedanjega načina propa-

gande. Muslim, da je treba v prihodnjem najti še nove izvirne oblike propagande. Letošnji obseg ekonomske propagande je finančni plan precej skresal in znižal. Muslim, da je to znižanje pri posredovanju obsegu prodaje isto, kot če ne mažemo ležajev pri najbolj občutljivem stroje. Obenem pa trdim, da je treba propagando usmerjati tako, da bo čimvečji učinek čutiti v prodaji.

Za najbolj uspele propagandne rešitve letos lahko štejemo:

svetleči napis nad halno Tivoli, prospakte in njihovo izvedbo, sodelovanje na svetovnem košarkarskem prvenstvu in jazz-festivalu,

TV-oddaje iz TV središč.

D. Trošek

Građna skladišča Tovarne pohištva Cerknica in menze v zaključni stopnji

DOPOLNITI JE TREBA ODLOK O SAMOPRISPEVKU ZA VODO

S 1. januarjem 1970 je stopil v veljavno odlok o samoprispevku za ureditev cerkniškega vodovoda. Tako se je po dolgotrajnih pripravah in prizadevanjih družbeno političnih organizacij končno le pristopilo k uresničevanju želja občanov, da bodo v treh letih dobili pitno vodo v zadostni količini. Odveč bi bilo govoriti o tem, kakšnega pomena je vodovod za vse občane in tudi za vse delovne organizacije, ki uporabljajo cerkniški vodovod. Omembe vredno pa je dejstvo, da se je plačevanja samoprispevkov izognilo precejšnje število občanov, ki živijo in dela na območju, katerega napaja cerkniški vodovod, stalno prebivališče pa imajo prijavljeno v drugih krajih in občinah, pri nas pa koristijo vse komunalne usluge, čeprav so zaenkrat še skromne. Vemo tudi to, da so to ljudje z dokaj velikimi osebnimi dohodki in jim življenjski standard ne bi bil v ničemer prikrajšan, če bi plačevali tudi prispevek za vodo. Kot občan smatram, da smo vsi enakopravni in da zato pri plačevanju samoprispevka ne bi smeli delati razlik. Zkonadajalec naj bi torej še enkrat proučil odlok o samoprispevku in našel ustrezna določila, katera bi zavezovala tudi tiste občane k plačilu, ki misijo, da so Cerkničani samo takrat, kadar je mogoče kaj dobiti, kadar je pa treba dati ali prispevati, so pa vse drugo, samo Cerkničani ne. Kaj bi bilo, če bi se tudi tisti, ki plačujejo samoprispevek začasno prijavili, na primer v Žilcah?

F. Tavželj

Nekaj misli o finančiranju naše rekreacije

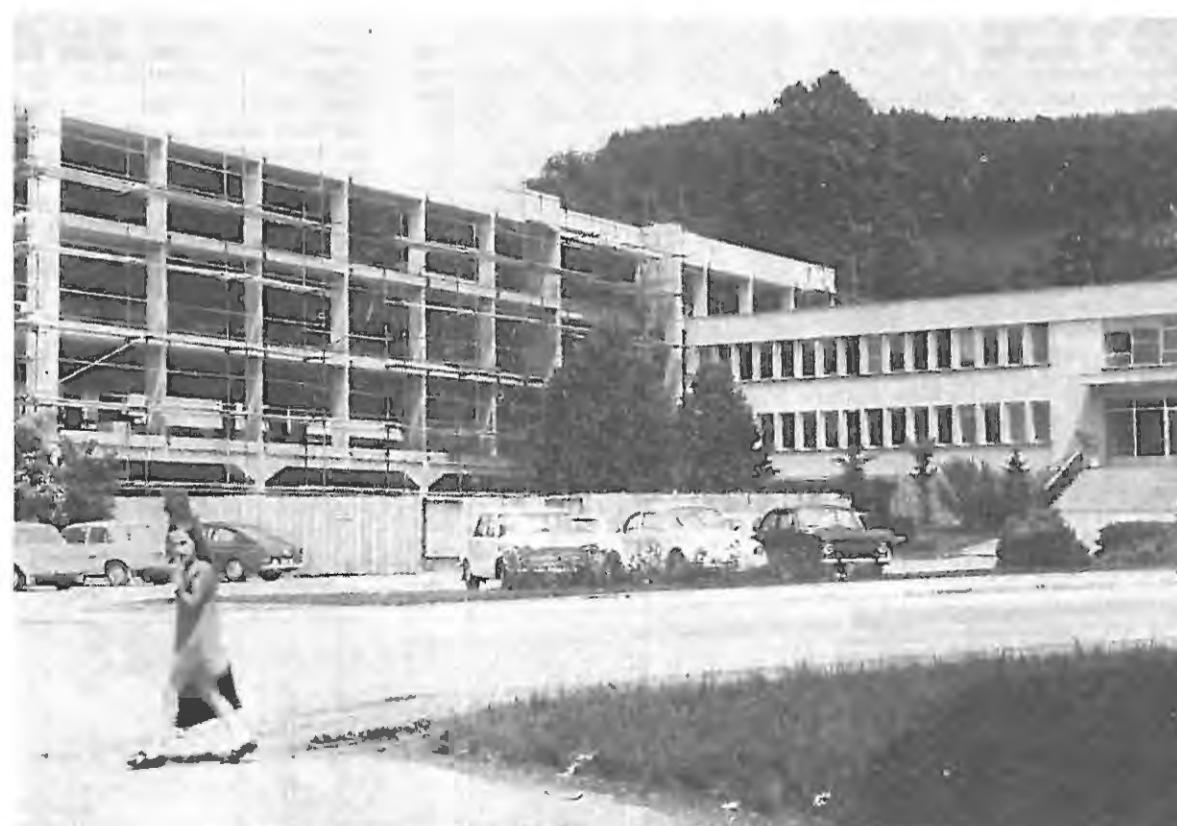
25. maja 1970 so vse poslovne enote in sindikalne organizacije Bresta dobile dopis o rezervaciji letovanj s cenikom penzionov v posameznih turističnih krajih. Vsaj pri nas v TLI Stari trg se na ta dopis ni nihče prijavil, da bo letoval. Kje so vzroki, da se ljudje ne zanimajo za letovanje? V glavnem ni več regresa, ekonomskie cene pa so še vedno previsoke, da bi se delavci odločili za letovanje brez vsake denarne pomoči podjetja. Naša sindikalna organizacija pa za to nima sredstev, ker je samo od članarine in pa 20 N din dotacija na člana za vse leto nemogoče regresirati delavcem letovanja. Upravni organi pa v ta namen letos niso predvideli ničesar, s čimer v sindikatu ne soglašamo. Mislimo, da je delavcem še kako potrebno letovanje in da si tudi zaslужijo, da bi del letovanja regresiralo podjetje kot prejšnja leta.

Tudi nadomestilo za K-15 se je prelilo v osebne dohodke. Ta sredstva so porazdeljena na 12 mesecev letno in se pri osebnih dohodkih praktično prav nič ne pozna. Poprej si se vsaj lahko peljal enkrat na leto po znižani ceni kamorkoli po Jugoslaviji, sedaj pa, ko te ugodnosti ni več, člani kolektiva ne morejo letovati v bolj oddaljenih krajih. Vsi delavci pa tudi še nimajo svojih avtomobilov in so še vedno vezani na vlak ali avtobus. Zato mislim, da je treba omogočiti regres za letovanje vseh delavcev

K-15 pa znova uvesti v kakršni koli obliki, tako da bi vsaj enkrat letno omogočili delavcu letovanje in odih kjer koli v naši domovini.

M. Šepc

J. Klančar

Smele linije železobetonskega skeleta novih prodajnih in razstavnih prostorov kažejo, da bo zgradba lepa in funkcionalna

Veterani gozdarstva v Brestu

Že dolgo v naprej smo se dogovorili, da obiščemo 19. junija Brest upokojeni gozdarški inženirji, člani DIT iz Ljubljane. Nihče ni predvideval, da bodo prav tega dne nizki deževni oblaki preknili nebo in ta delček Slovenije napravil bolj žalosten, kot je sicer. Javorniki v meigli, enako Slivnica, da očaku Smežniku ne govorimo. Toda kaj zato, saj je obisk v prvi vrsti namenjen Brestu.

Pozno dopoldne so prišli. Vodil jih je ing. Oskar Jug.

V razgovoru, kateremu sta z naše strani prisostvovala ing. Resnik in D. Trošek, smo govorili predvsem o razvoju Bresta, o surovinski problematiki, o načinu trgovanja, o kreiranju programa itd. Ing. L. Žumer je orisal perspektivni plan razvoja lesne industrije po dolgoročnem načrtu. Zelo blizu so njegovi koncepti razvoja z našimi praktičnimi iz-

hodišči in cilji. Eno pa je ostalo odprto — bo tržišča za vse dovolj?

Po razgovoru je sledil ogled Iverke in TP Cerknica. Medtem pa druge obiskovalce na Iverki bolj zanimajo natresne postaje in stiskalnica, so se ti tovariši najdlje pomudili pri surovini in iveračih. Tudi tovarno pohištva so ogledovali z zanimanjem. Velikost in opremljenost jih je osupnila, saj ni nihče pričakoval, da je Brest tako daleč s svojo modernizacijo. Res daleč in še dlje

moramo, če bomo hoteli biti konkurenčni in uspešni v borbi za tržišče, kajti nismo edini, veliko je proizvajalcev pohištva in veliko jih raste na novo. Videli so, da je bilo dolgoletno delo v gozdarstvu in posredno tudi za lesno industrijo kronano z uspehi in da načrt strokovnjakov le ne leže zapršeni po predalih, ampak živo delujejo od panja v gozdu do zadnje delovne operacije v embalimirnicah pohištva.

Tudi na Slivnici, kamor smo odšli po ogledu tovarne v Cerknici, je bilo dano priznanje na predka v razvojnosti Bresta.

Škoda, da je megla zakrivala razgled, kajti ob soncu bi bil dan še lepši.

D. Trošek

Sestanek krajevne organizacije ZK

V začetku junija je bil sestanek krajevne organizacije ZK Cerknica. Na sestanku so govorili o delovnem načrtu Krajevne skupnosti Cerknica, o aktualnih vprašanjih, o katerih je razpravljalo predsedstvo ZKJ, o obnavljanju ZK v občini in o zaključku drugih seje občinske konference.

O delovnem načrtu Krajevne skupnosti je poročal njen predsednik tovariš Andrej Hrbjan. Načrt je dovolj obsežen, saj zajema vso problematiko na področju Cerknice. Le sredstva so vprašljiva. Ob virih sredstev je bilo veliko besed o gozdnih površinah, ki so last Krajevne skupnosti, pa jih vendarle upravlja in izkoristišča Gozdno gospodarstvo iz Postojne. Lahko bi bila ta skupna last velik vir dohodkov Krajevne skupnosti.

Tovariš France Koščak je govoril o aktualnih vprašanjih, o katerih je razpravljalo predsedstvo ZKJ. Pri tem je zlasti podprt aktualne naloge pri preobrazbi ZKJ, pri tem pa je opozoril tudi na naslednjo razpravo. Družbeni položaj Zveze komunistov se bo spremenil. Iz klasične politične partije, ki upravlja v imenu delavskega razreda se bo spremenila v idejno politično silo, ki se znotraj sistema samoupravljanja in samega razreda bori za uresničevanje svoje idejne in politične usmeritve.

Zvezda komunistov mora postati bolj enotna in bolj učinkovita organizacija na načelih demokratičnega centralizma. Vsem tistim, ki so se letos odločili preživeti svoj letni dopust ob morju ali v drugih krajih, sporočamo, da je turistični transportni biro iz Ljubljane odprlo svojo poslovalnico v Postojni na Tržaški cesti št. 4. Tam lahko rezervirate vozovnice za vse proge v Jugoslaviji in sicer največ 30 dni pred potovanjem. Za potovanje s povratno vozovnico priznajo naslednje popuste:

— za povratno potovanje na razdaljo več kot 50 km — 25 odstotkov.

— za povratno potovanje na letni dopust prav tako 25 odstotkov. Obrazec za tako potovanje dobite v poslovalnici v Postojni. Vsi tisti, ki želite na dopust z vlakom, dobite vse informacije v omenjeni poslovalnici v Postojni, Tržaška cesta 4. Lahko klikete tudi po telefonu na št. 21-244 Postojna. Na progi Ljubljana-Kaštel pri Splitu vozi vsak ponедeljek poseben avtobus, ki ima postajališče v Logatcu ob 4.30 uni. Če želite na dopust s tem avtobusom, morate najkasneje v enem tednu rezervirati sedež pri podjetju SAP Ljubljana, Titova 38 ali po telefonu 314-922.

Tiste, ki želijo na dopust z ladjo, obveščamo, da vozi ladja na relaciji Rijeka-Split z vmesnimi postajami vsak dan ob 18. uri. Vožnja stane 47.50 za eno smer. Vožnja od Reke do Splita traja 13 ur. Vstopnice si morate preskrbeti najmanj dve uri pred odhodom ladje. Za Volparijo in Crikvenico so avtobusne zvezze vsak dan iz Logatca ob 6.33, 7.32 in 9.02 uri. V sezoni je potrebno za te proge rezervirati vozovnico vsaj deset dni pred potovanjem na avtobusni postaji v Ljubljani.

Kako na letovanje?

TEHNIČNE ZANIMIVOSTI

IZ NEMŠKE LESNE INDUSTRije

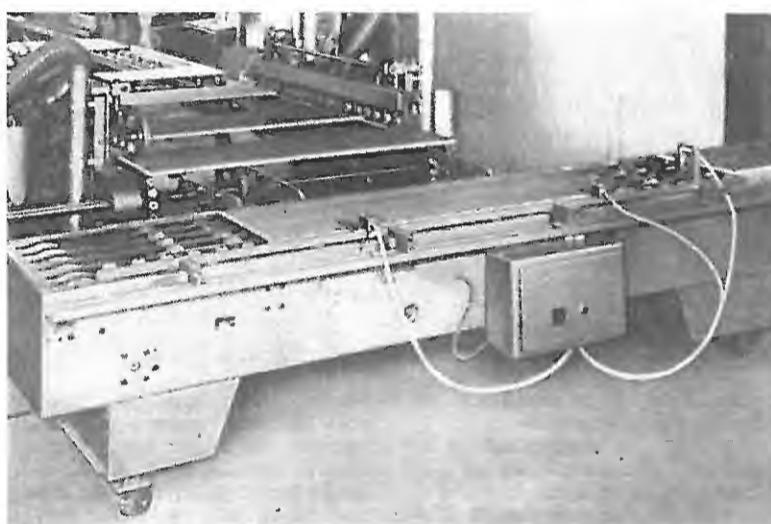
V Wiedenbrücku v Westfaliji leži eden najbolj znanih velikih obratov nemške pohištvene industrije, firma Interlübke, ki je postala znana zaradi svojega specjalnega programa konstrukcije pohištva. V dveh tovarnah je zaposlenih skupaj 415 oseb, od katerih je okrog 90 v administrativnem področju. Tovarni v Wiedenbrücku ter Marienfeldu obsegata zazidano površino okroglo 29.000 kv. m. Oba obrata skupaj imata letni promet 50 milijonov DM.

V letih 1962/63 je začela firma Interlübke razvijati program izdelave sten za omare. Pri tem so izhajali iz modernega in racionalnega vidika ter je bil izdelan ustrezan vzorec, ki je omogočil tehnično racionalno izdelavo številnih variacij modelov. Stene omar, ki jih je možno uporabiti tudi kot predelne stene v prostoru, se lahko uporabijo v vsakem prostoru, kar pomeni, da morajo imeti zmožnost prileganja kot po širini, tako tudi po višini. To je mogoče zaradi različnih tehnič-

nih načinov izvedbe. Toda stene morajo istočasno izpolnjevati najpolnjevati najrazličnejše naloge. Njihova naloga je, da ne služijo samo za shranjevanje oblačil ter domačih potrebščin vseh vrst, toda istočasno morajo, če je treba dopolnjevati stanovanjsko pohištvo ali ga nadomestiti. Tako se lahko nekatere stene uporabljajo kot regali za knjige ter, kot najnovejše, je mogoče vanje montirati sklopilive postelje (DBP) v okretljivi izvedbi ter sklopilive mize. Take nastane tako imenovana stanovanjska stena (Wohnwand). Poleg teh sten za omare izdeluje firma Interlübke postelje različnih velikosti, nočne omarice, omare za perilo, zrcalne mize (psihe). S temi posameznimi modeli se lahko omarne stene dopolnijo ter tako nastane popolna spalnica. Vse pohištvo je izdelano na popolnoma površinsko gladko omarni konstrukcijski način. Pričutno 60% vsega pohištva ima bele površine, ostanek je prevlečen z plemenitim furnirjem in to

z macesnovim, orehom, teakovim ter palisandrovim furnirjem. Osnovni material ter nosilni material so iverne plošče, ki se dobivajo v fiksnih merah. Firma Interlübke kooperira z drugimi izdelovalci pohištva ter dobi od ene same tovarne ivernih plošč največji del za kritje svojih potreb. Tako sodelovanje se je pokazalo kot gospodarsko koristno. Dnevni promet ivernih plošč znaša ca. 100 kub. m. Vse površine ivernih plošč, ki so pozneje belo prevlečene, se morajo najprej grundirati z beljenimi folijami iz močnega natronovega papirja, prepojene z umetno smojo. Poznejše poslovanje izvajajo v poliesterskih barvanimi laki, ki jih oblikajo, polivajo ali valjajo. Pohištvo odpromijo v glavnem tuja špediterška podjetja, kar se je zelo dobro obneslo. 75% proizvodnje gre v ZRN, ca. 25% pa se izvozi v Belgijo, Francijo, Holandijo, Italijo, Luksemburg, Avstrijo in Švico. V glavnem gre vsaka pošiljka v posamezno trgovino s pohištvo. Poudarek je na modernem načinu, kar pomeni, da se obračun mezd, obratni obračun, planiranje izkoristka strojev ter podobni računski postopki izvajajo v kompjuterski napravi.

Firma bo v kratkem postavila svojo lastno napravo te vrste. Tuji uvedba oddelka za trgovanje (marketing) s šolanjem prodajalcev ter posvetovalnico za razstavljanje, kaže napredno stališče v vprašnju modernega pohištvenega trga.
Inž. J. Resnik

Vezava avtomatskih formatk v Tovarni pohištva Cerknica

Turistično naselje na Gornjem jezeru

Nekdanji pašnik Gornjega jezera, ki je bil ves poraščen z ničvrednim grmovjem, se razvija v pravo pravcato gradbišče turističnega naselja. Od tu je zelo lep razgled na Cerkniško jezero.

Med drevjem na svežem zraku se človek res prijetno počuti. Če pride tja v soboto ali nedeljo, ne boste opazili, da so to dnevi počinka. Tukaj si ljudje gradijo svoje počitniške hišice in ko sem jih obiskal, sem se zanimal, kaj jih privlači na tem področju.

»Predvsem sem se odločil za ta kraj zaradi lepe ceste in ravne pravšnje razdalje od Ljubljane in zaradi čistega zraka. Blizu je tudi avtobusna postaja, pa tudi cene zemljišča so ugodne. Seveda je tudi znamenitost jezera vplivala na odločitev.« Tako mi je povedal tovarš Janežič iz Ljubljane. Istega mnenja so bili tudi ostali graditelji. Trenutno je v gradnji okrog 8 do 10 hišic, vseh pa bo na zgornji strani ceste 30.

Med kramljanjem sem se zanimal, kakšne težave jih spremiljajo ob začetku gradnje. Cesta, ki bo speljana med samim naseljem, bi morala biti najprej zgrajena, da bi lahko dovajali gradbeni material. Vsaj odcep od glavne ceste, kjer je treba postaviti kanal, naj bi občina čimprej uredila, v ostalem pa si bodo pomagali sami, dokler ne bo cesta med naseljem popolnoma dograjena. Težave so tudi z vodo, ki jo je treba dovajati iz vasi, toda na to so računali.

Parcel merijo okrog 700 m², so kar dovolj velike, vendar pa so malo preozke in preveč dolge. Vendar se zato nihče ne vzne-mirja.

Tako so mi povedali graditelji turističnih hišic na Gornjem jezeru, jaz pa sem jim zaželel veliko uspeha pri gradnji in da bi se jim vse želje čimprej uresničile.

M. Šepc

Prva turistična karavana

V eni izmed prejšnjih številk našega lista je pisec članka Avto rally in še kaj D. Trotovšek omenjal organizacijo rallyja za letos. Združenje šoferjev in avtomehanikov v Cerknici (ki je letos dobilo DIPLOMO za svoje delo) se je misli oprijelo in tako je pred nami za dan šoferjev 13. julij — prva turistično propagandna karavana vozil. Zakaj »turistična karavana?« Vzrok temu je novi zakon o cestnem prometu, ki za rally določa posebne pogoje in različna soglasja, medtem ko je karavana, ki je preprosta oblika rallyja, izvedljiva tudi brez posebnih dovoljenj.

Združenje se je odločilo, da bo karavana 11. julija s startom v Cerknici in ciljem v Ložu. Proga je dolga 390 km, teče pa takole: Cerknica — Planina — Logatec — Ljubljana — Kranj — Brnik — Mengeš — Duplica pri Kamniku — Domžale — Celje — Laško — Zidan most — Radeče — Krško — Novo mesto — Žužemberk — Škofljica — Velike Lašče — Nova vas — Bloška polica — Lož.

Vsekakor je treba poudariti, da bodo morala biti vozila tehnično sposobna za vožnjo, kar bo komisija pred startom pregledala, vogniki pa bodo morali imeti veljavna vozniška dovoljenja.

Proga je razdeljena v štiri etape z vmesnim postankom. Najdaljši postopek bo v Žužemberku, kjer je bila v NOB ustanovljena prva motorizirana slovenska partizanska enota.

Ob zaključku vožnje bo moral vsak voznik voziti še 100 m dolgo spretnostno vožnjo na čas. Ocenjevanje vožnje in spretnostne vožnje bo dalo tudi zmagovalce prireditve.

Za nameček še to, da je sklad nagrad 1000 N din, ki bodo razdeljene petim najboljšim, seveda v praktični obliki.

Karavana ima dvojni namen:
— ugotoviti znanje, spremnost

in vzdržljivost voznikov osebnih motornih vozil in predvsem — popestriti reklamo izdelkov BRESTA in KOVINOPLASTIKE.

Razglasitev rezultatov in podele nagrad bo 12. julija v Cerknici, za zaključek pa, kot je že tradicija, bo parada vozil in po-poldne tovariško srečanje šoferjev v restavraciji BREST Cerknica.

Združenje vabi lastnike osebnih vozil, da se prijavijo v čim večjem številu na naslov: Združenje šoferjev in avtomehanikov Cerknica, tov. Lučka Petrovčič ali Janez Mele SKS BREST Cerknica, kljub temu, da morda kdo ne bo dobil vabila osebno. J. Mele

Prva vidend hišica na Gornjem jezeru

DISPO centrala usmerja transportnega delavca z radio sprejemno in oddajno postajo

Obisk članov ZB Kranj

13. junija letos so krajevno organizacijo Zveze borcev Loške doline obiskali člani aktivna Zveze borcev, zaposleni v občinski skupščini v Kranju. Vsako leto ta aktiv obišče znane partizanske kraje. Na lastno pobudo so se letos odločili za obisk Loške doline.

Člani krajevne organizacije Zveze borcev so jih prisrčno in

tovariško sprejeli. Obiskali so spomenik padlim na Ulaki. Skupaj s šolsko mladino osemletke Star trg so priredili kratek kulturni program. Prvoborec Franc Levec je na kratko opisal zgodovino delavskega razreda pred vojno in med NOB. Gostje so pozorno spremljali besede tovarša Lavca. Nato so položili venec pred spomenik padlim in si ogledali notranjost spomenika. Spremljali so jih predsednik in tajnik KO ZB Loške doline.

Kosilo so imeli v gostišču Snežnik. Na njihovo željo smo jim hoteli omogočiti ogled gradu Snežnik, ki pa je bil na žalost zaprt zaradi »popravila«. Ta napis na grajskih vratih je že več kot leta dni.

Težko se nam je bilo opravičiti gostom, ker si gradu niso mogli ogledati. Kljub tej nevšečnosti so gostje odšli z dobrim vtiškom, zlasti so bili zadovoljni z go-stoljubnostjo članov Zveze borcev Loške doline, ki so jih spremljali.

V zahvalo so gostje izročili govorniku Francu Levcu, krajevni organizatorji ZB in osnovni šoli Star trg po eno knjigo Zgodovina mesta Kranja. F. Kovač

Matevž Hace — šestdesetletnik

Veste, tudi pisateljeva pot je težka. K sreči sem trmast in se ne oziroma na kritike politikantov...

Kadar gledam na televiziji modrovanja o gospodarstvu, me zabolji glava...

Notranjci moramo prenehati s kulturno jalostjo!

V življenu sem dosegel dovolj. Kaj bi še hotel?

Smo si rekli: »Obiščimo ga, njega, ki pridno suče pero, da bi ohranil in povečal slavo dežele Notranjske!«

Pripravili smo vprašanja, na katera naj bi nam odgovoril. Menili smo, naj bodo resna in taka, malo manj resna, da bi ne bil razgovor prevec turoben. Pa se je izkazalo, da je bil strah odvec Šala in resnost sta se prepjetali, zavijenje je velo iz besed. Maic ciste mlozotije, vse samo prisuno zivljenje.

»Kaj se bojite?« se nam je nasmehnil, ko smo poskocni ravno v trenutku, ko je stopil iz hiše. Stranovito je pocilo, ker je strela udarila v strelovod na cerkvi Sv. Martina komaj lučaj oddaljene od vnodnih vrat 318 let stare nese v podcerkvi pri starem trgu kjer prediva.

»Jaz se bojim le gada. Treskanja in grmenja sem se privadil med vojno; gada se pa res bojim še danes. Sicer pa imam dobre soseue,« se je zopet široko nasmejal in pokazal na pokopališce okrog cerkve.

Posedli smo. Kar tako po domace, pod kap, na pravkar razrezane coke bukovih drv. Ko smo povedali, po kaj smo prišli, je bil videti začovojen: »Vesel sem, da ste prisli. Fresneto da moramo biti Notranjci takoj jalovi za pisanje! Kaj zdaj pišem me vprašate? Pri drzavnih založbi je že pripravljena Vaška kronika, v kateri opisujem življenje Loške doline v preteklosti. Pišem pa Kroniko Streharjeve družine — prvi del. Tu opisujem življenje svojega pradeda, ki je živel v času Prešerna. Knjiga temelji na resničnih dogodkih, za katere sem dobil podatke v zapiskih, ki jih je pisal prade. Tudi sam pišem dnevnik že od leta 1937. Vsak dan nekaj stavkov o najvažnejših dogodkih. Recimo, danes bom zapisal, da so me obiskali »fantolinci« od Brestovega obzornika.

Vse moje pisanje temelji na resničnih dogodkih. O, večkrat sem že imel sitnosti zaradi tega. Se sreča, da smo Notranjci trmasti. Da, da, tudi jaz sem trmast. Naša Notranjska trma je največkrat pozitivna.«

Kdo vas je spodbudil k pisanju?

Suši se skoraj neverjetno, da sem nagnjenje do pisanja tudi podedoval. Omenil sem, da je že praded delal zapiske, moja mati pa je znala skoraj vse Prešernove pesmi na pamet in vrsto odstavkov iz Tolstojevega romana Ana Karenina. V rani mladosti sem mnogo, pravzaprav ogromno bral. Predvsem slovenske in ruske klasiche. Zato tudi sam pišem bolj jedrnato. Originale jemljem iz življenja, abstraktnih, izmišljenih figur pa ne trpm.«

Zanimalo nas je, kaj misli o turizmu.

Mislim, da so pri nas vsi pogoji za razvoj turizma, predvsem kmečkega. Glede Cerkniške jezera pa menim takole: ljubezen je slepa. Tudi ljubezen do narave nas ne sme zaslepiti. Naravo moramo spremnijati v pametnih menjah, s posluhom za ekonomske učinke.«

Preberimo še, kaj je odgovoril na vprašanje o njegovem prostem času.

»Povejte mi, kaj mislite pod prostim časom? Sem malo lovec, hodim na sprehe po travnikih in gozdovih in razmišljaj.«

Povedal nam je naslednjo lovsko zgodbo: Stal sem na »štantu«, niti ganiti se ne bi bil smel. Ker nisem zdržal na mestu sem pričel hodiči sem in tja. Po nekaj minutah je zalagal srnjak — veste kje, tik ob puški, ki sem jo pustil naslonjeno na drevo. Televizijo gledam občasno, najteže prenamšam oddaje, kjer se »bistroumneži« kosajo v reševanju gospodarstva in zapletajo ekonomske zkonosti.«

Na vprašanje, ali raje piše ali kmetuje, je odgovoril:

»Delo je rekreacija, pisanje pa je garančje. Zelo ljubim delo na polju in v gozdu. S človekom, ki zapostavlja kmečke ljudi in s tistim, ki beži od zemlje, ker se mu

ne ljubi delati, se enostavno nimam kaj pogovarjati!«

O mladini, o dolgolascih, o hiphijih in njihovih idejah pa sodi pisatelj Hace takole:

»Dolgi lasje me ne motijo. Motime obnašanje teh mladeničev, ki hodijo kot starci. Mlad človek naj živi mlado. Pri pojavih »sodobne« mladine me moti njihova filozofija, ki je filozofija starih upokojencev. Mnogi mladinci se vlečejo kot megle, namesto, da bi bili poskočni kot srnjaki. Morda jih manjka telovadbe, kakih 9 metrov drv, kot sem jih jaz zrezal danes. Tudi upokojenci morajo biti aktivni, vendar ne samo v gostilni. Z gostilno je tako: en »štuc« je premalo, trije pa preveč. Toda, da povem iskreno — raje imam tri kot enega. V glavnem pa mislim, da mora človek iz vsake težave najti rešitev, ne sme biti sirotica. Ljudje izvirajo iz težav, iz dela in borbe. Iz blagostanja in lagodnega življenja pa največkrat zrastejo zanikrneži, revice, za katere ne veš, kaj bi z njimi.«

Že med vojno sem opazil, da so bili ljude, polni življenja in humorja boljši borci in kasneje boljši delavec kot emiravci.«

Hitro smo ga pobrali za veselil dogodkom med NOB. Hudomušno se je namuzal in dejal, da bi nam lahko povedal marsikaj, če bi le žena ne prisluškovala ob vratih. Kajti, se je zgodilo nekoč, da so po zmagi na Koroškem imeli veliko slavje in je kar malce pozabil, da je poročen. Več nam ni povedal, ker so se na ženinem čelu že takoj nabirali nevhitni oblaki.

Naš pisatelj večkrat popotuje v kraje, kjer se je boril med NOB. Jeseni namerava obiskati Francijo. Hace je v Franciji delal in se boril za osnovne pravice delavcev že pred drugo svetovno vojno. V življenu je marsikaj doživel, v revoluciji je dosegel uspehe, ki jih ni pričakoval. Meni, da tudi zaradi tega, ker je že od 11. leta skrbel sam za sebe in ga je življenje utrdilo. Če bi bil še enkrat mlad, bi študiral za agronomia ali za inženirja gozdarstva. Prav go tovo pa tudi pisal.

Beseda mu je zopet stekla o pisanju im o knjigah. V svoji knjižnici ima okrog 2000 knjig, sam jih je napisal 12 in še bo pisal, če bo zdrav. Na kritiko politikantov se požvižga, kajti on piše o tem, kar čuti, kar vidi, kar ga tišči. Vsakdo, ki bere njegove

knjige, mora spoznati, da Hace piše resnico. Zamora gor ali dol, resnica je samo ena. Ponovno nam je omenil, da se na Notranjski premovalo piše. Pri tem nas je spodbujal, naj v BRESTOVEM OBZORNIKU pišemo čim več o življenu naših ljudi — morda so nekateri članki preveč strokovni in zato za pretežno večino bralec nezanimivi.

»Fantički«, nam je dejal ob slovesu, »pokažimo, da Notranjska ni samo dežela zemljjarjev, gozdarjev, tihotapcev... pokažimo, da nismo samo praktiki, suhi razumari. Saj vemo, da so v nas tudi lirične strune. Morda smo res malo preveč zaprti vase — skoraj sramežljivi.«

Zivel bo do svojega devetdeseteleta leta, to je sklenil povsem resno. »Potem pa bom pokopan,« je dejal »če bom na državne stroške, jih ne bo veliko, saj me bodo kar iz postelje prestavili v jamo.« Spet se je nasmejal, ko je pokazal z roko čez cesto k Sv. Martinu.

Matevž Hace je rojen 4. julija, na Dan borca. Čudno naključje, ki pa povsem ustrezza delu in življenu našega rojaka. Od rane mladosti naprej je delaven, borben, neuklonljiv in veder.

Vse, kar nam je povedal in vse, kar smo videli, nam je potrdilo, da je res tako. Pred seboj smo imeli moža, ki pove, kar misli, takega, ki se mu pozna, da je bil komisar v eni najslavnejših slovenskih partizanskih divizij. Ne more skriti, da ga je življenje naučilo marsičesa.

Njegove misli so bile zavite v humor, bile so eksplozivne in zdrave, da so nam bile takoj všeč.

Ko nam je pokazal, kako mora hoditi mladina, je pokazal pravo mladensko moč in spremnost, vzdržljivost smo zaslutili v kupu drv, ki jih je rezal prav tisto jutro. Ko je kot za stavbo treskalok okrog nas, se je prešerno smejal, in ko je govoril o zemlji, ki jo obdeluje in o rojstni hiši, smo začutili, da ne bil odnesel cele kože, kdor bi mu skušal to preprečiti.

Ob koncu nas je povabil, naj ga spet obiščemo, ko bo star devetdeset let. Obljubili smo, da se bomo videli že prej, kajti razgovor s pisateljem Hacetom je doživjetve.

Do takrat pa mu želimo veliko pisateljskih uspehov in razvedrila pri obdelovanju njegovega posestva.

EKONOMSKA ŠOLA

A. Načelo gospodarjenja

Da bi podjetje lahko proizvaja-
lo določene proizvode, morajo biti ti proizvodi posameznim kupcem potrebeni in jih želijo kupiti. To pomeni, da mora podjetje usklajevati proizvodnjo s potrebnimi in željami kupcev. Podjetje teži, da bi doseglo čimvečji obseg proizvodnje ob najmanjših stroških. Z drugimi besedami, to so načela produktivnosti, ekonomičnosti in rentabilnosti.

Produktivnost je načelo gospodarjenja, ki ga merimo s količino dela, potrebnega za pro-

izvodnjo enote (ali mase) določenega proizvoda. S povečevanjem produktivnosti dela se veča tudi standard zaposlenih, ker se ob večji produktivnosti dela večajo tudi obseg proizvodnje, osebni dohodki in akumulacija.

To je zelo celovit pojem, ki je odvisen od različnih dejavnikov, od organizacije dela, sestave sredstev (to se lahko imenuje tudi sestav kapitala in odnosov med osnovnimi in obratnimi sredstvi), tehnološkega postopka, pogojev dela, intenzivnosti dela,

stimulativnega nagrajevanja in podobno.

Produktivnost merimo z razmerjem:

Količina dela

Količ. prod. izdel.

To je splošna formula, medtem ko je še več izveden te splošne formule glede na cilj in prednost merjenja.

Ekonomska Šola: Podjetje je zainteresirano, da proizvede čimvečjo količino izdelkov s čimmanjšo porabo predmetov dela, delovnih sredstev in delovne sile. To načelo imenujemo načelo ekonomičnosti in ga ozko povezujemo z načelom varčevanja v gospodarstvu. Obenem pa je ozko povezano s produktivnostjo (manjša poraba delovne sile). Na ekonomičnost vplivajo poleg vrednosti potrošnih repromaterialov isti dejavniki kot na produktivnost. Čim večji je obseg proizvodnje, a nižji proizvodni stroški, tem ugodnejša je ekonomičnost.

Merimo jo tako, da primerjamo:

Celotni dohodek

Globalna last. cena, ali skupni proizvodni stroški

Z večjo ekonomičnostjo podjetje niža stroške, s čimer lahko doseže ugodnejšo akumulativnost, ki jo plasira v razširjeno reprodukcijo podjetja. Zato je zelo pomembna serijska proizvodnja, ker omogoča nižje stroške na enoto proizvoda in ugodnejšo ekonomičnost.

Rentabilnost: Podjetje je zainteresirano, da z angažiranimi osnovnimi in obratnimi sredstvi doseže čimvečji dobiček (v kapitalizmu se dobiček imenuje profit, rentabilnost pa profitna stopnja — ti pojmi so skoraj enaki našim izrazom dobiček in rentabilnost).

Ugodnejšo rentabilnost omogočajo:

- opremljenost delavcev s sredstvi,
- organizacija dela,
- strokovna sposobnost,
- naravni in splošni pogoji dela,
- boljše izkorisčanje kapacetet,
- povečanje obsega proizvodnje itd.

Zlasti je za strokovne odločitve neprimeren ta kazalec v pogojih večjih investicijskih vlaganj v začetne faze uvajanja proizvodnje po investiranju, ker je občutiti učinek sredstev šele v naslednji fazi obratovanja. V teh pogojih je najbolj primerno, če izločimo dodatna (marginalna) vlaganja za obdobje, ki smo ga predvideli kot obdobje izgradnje in poskusnega obratovanja in šele po tem obdobju uporabimo normalni pokazatelj rentabilnosti.

Ko smo pri teh kazalcih, je treba omeniti še likvidnost, ki pomeni sposobnost podjetja, da v dogovorenem roku poravnava vse obveznosti. To sposobnost pogojuje tudi sposobnost kupcev, da v dogovorenem roku poravnajo podjetju dolgove. Do nelikvidnosti pride, kadar podjetje ne more poravnati vseh obveznosti. Nelikvidnost je posledica nepravilne selekcije kreditnih bank pri dodeljevanju kreditov (dajejo kredite slabšim podjetjem), zadolženosti negosподarstva nasproti gospodarstvu, finansiranje nepokritih investicij, preširoke proračunske potrošnje itd.

Likvidnost je izredno pomembna za zagotovitev normalnega reproduktivnega tokova v podjetju.

B. Oblike proizvodnje

V enem izmed dosedanjih predavanj smo ugotovili, da je proizvodna faza gospodarskega procesa izredno pomembna za razvoj ljudi in zagotovitev reprodukcije delovne sile.

Proizvodnja kot proces za ustvarjanje dobrin je lahko organizirana v več oblikah, kar je odvisno od velikosti podjetja in izdelkov, ki jih podjetje proizvaja.

Drobna proizvodnja se poveča v obratnih in majhnih podjetjih. To je anarhična proizvodnja po naročilu ali proizvodnja izredno velikega števila izdelkov.

Maloserijska proizvodnja je po organizaciji višji stadij in predstavlja proizvodni proces, v katerem podjetje proizvaja več izdelkov organizirano in v dolo-

čenih (dokaj zadovoljivih) količinah.

Velikoserijska (masovna) proizvodnja pomeni proizvodnjo velikih serij in manjšega števila izdelkov (selekcijo izdelkov proizvodnje). Ta proizvodna oblika omogoča najcenejšo proizvodnjo in je v primerjavi z ostalimi oblikami proizvodnje na trgu prav zaradi cen v prenosti.

IX. PREDAVANJE

A. STROŠKI PROIZVODNJE

Stroški proizvodnje so cenovni vzorci porabljenih elementov in proizvodnih dejavnikov v proizvodnem procesu. Stroške lahko sestevamo, grupiramo, razdeljujemo na posamezne predmete in jih primerjamo s planom, ali s prodajnimi cenami.

To je zelo vazna kategorija, ker višina stroškov vpliva na dobiček, s tem pa posredno tudi na rasčanje osebnih dohodkov.

1. Glede na odražanje stroškov v poslovnom procesu razlikuje-

mo:

— fiksne stroške in

— variabilne stroške.

a) Fiksni stroški so tisti, ki ostanejo nespremenjeni pri različnih obsegih proizvodnje. Enaki so pri obsegu 12 milijard S din ali 5 milijard S din, medtem ko na enoto proizvoda padajo, kar vpliva na vecanje dobička.

To načelo povsem velja za absolutno fiksne stroške (amortizacija, zavarovalne premije, vodni prispevki, prispevki za mestno zemljišče itd.), medtem ko se en del fiksnih stroškov, ki jih imenujemo relativno fiksni stroški, do določene višine doseženega obsega ne spreminja, potem pa se spremeni in ostanejo zoper do določene višine nespremenjeni, da bi se v določeni višini zoper spremnili (različne obresti, del režijskih osebnih dohodkov, investicijsko vzdrževanje itd.).

mo naslednji diagram za oblikovanje absolutno in relativno fiksnih stroškov.

b) Variabilni stroški popolnoma označujejo naraščanje proizvodnje, ker se spreminja skladno s spremembami obsega proizvodnje. Če se poveča obseg proizvodnje za 100%, se bodo za toliko povečali tudi variabilni stroški. Te stroške predstavljajo predvsem stroški materiala, surovin, izdelovalni osebni dohodki itd.).

2. Glede na možnost za nepo-indirektni (posredni) stroški sredno ugotovitev strokovnih no-

silcev delimo strokovne kolegi (to so skupine stroškov, ki imajo skupne znacilnosti) na:

a) neposredne stroške in

b) posredne stroške.

Neposredni stroški so tisti, za

katere natančno vemo, na katerem strokovnem mestu nastajajo.

Posredni stroški pa so tisti, za katere ne vemo, v kakšnem obsegu nastajajo na določenem strokovnem mestu, temveč jih razdeljujemo na strokovno mesto po klicih (približna razdelitev), kar ovira natančno ugotovitev lastne cene za proizvod.

3. Po funkciji izracunavanja ločimo:

aj poprečne stroške; to so celotni stroški na enoto proizvoda (poprimo jih, ce delimo vsoto stroškov z izgotovljenimi proizvodi),

b) mejne stroške; to so stroški vsakega dodatnega proizvoda in jih dobitimo tako, ce osumevamo od vseh stroškov osebene stroške do zadnje enote.

Na primer:

Enota proizvoda	Skupni stroški	Mejni stroški
10	100	
20	150	50
30	250	100
40	450	200

Za proizvodnjo od 30 do 40 enot smo potrebovali za 200 enot stroškov. Imenujemo jih dodatni ali mejni stroški. Ti stroški so izredno pomembni za ugotavljanje optimalne proizvodnje in presojanje, kdaj se nam izplača proizvodnja nekega izdelka.

B. Kalkulacija je postopek za ugotavljanje skupne lastne cene nekega izdelka. Lahko je predkalkulacija, kar pomeni, da s planskimi normativi in podatki ugotavljamo planirano lastno ceno in obraknsko kalkulacijo. To pomeni, da z določenimi podatki ugotavljamo lastno ceno. S primerjavo planirane in obračunske kalkulacije ugotavljamo odklone, ki so zelo pomembni za poslovne odločitve prihodnjega proizvodnega procesa.

Ce v shemi prikažemo kalkulacije po celotnih stroških, bi bilo videti takole:

— izdelavni material
± izdelavni osebni dohodki
± amortizacija
± splošni stroški izdelave
± splošni stroški uprave
= lastna cena

direktни stroški

Branko Mišić

Nove ekshavtorske naprave s cikloni v Tovarni lesnih izdelkov
Stari trg

Kar Brest danes ima, ni ne park, ne poskusni nasad, od obojega je nekaj. Ta vrt je že tako prirasel sodelavcem Bresta, da ga ni, ki bi ga pustil uničiti in ga ni, ki ne bi imel nasade rad. Pa poglejmo, kaj vse raste na tem notranjskem svetu, kaj je pokazalo vojo do življenja, čeprav ni doma le iz Evrope, ampak tudi z drugih celin.

Pri vnutru v menzo se lepo razvija gledičevka — gledičija. Lani je prvič cvetela, letos cvete prav te dni že v drugo. Njeni plodovi so podobni rožičem. V Ljubljani ob Gruberjevem kanalu raste gledičevka drevoredno. Na južni strani menze pa zelo lepo uspeva japonski javor drobnih, jeseni lepo obarvanib listov; blizu stoji zgodaj cvető okrasni grm forsita, na drugi strani pa vijoličasto cvetoca medvejkova Antonia Waterera, ki je nizke rasti. Pri Brestu je bilo posajenih več Južneževih dreves, ki cvetijo na golih vejah v fižolastih cvetih rožne barve. Toliko kot letos, to dreve v Cerknici še ni cvetelo. Toda je občutljivo na cerkniške zime in bo ostale treba presaditi na zavetnejši kraj.

Tudi pri balinišču so lepa drevesa. Na južni strani je Lawsonova pacipres, blizu nje nizek grm zlate tise, senco pa meče na klopico rdečelista Pisardova sliva. Ta zgodaj zavrete, pa redkomu rod. Ob začetku stopnišča k balinskemu prostoru stoji božje drevec, bodeče, ki se v Cerknici dobro počuti in bo po 20 letih že stasito drevo. Nad njim raste okrasno drevo Katalpa, ki bo pravkar pokazala lepa sovetja, nato pa plodove v ozkih stroških. Teh katalp je že več v Cerknici.

Najmočnejša zbirka rastlin je pred Skupnimi službami. Gredica ob zidu ima razen lepe jelke tudi široko razprostrita kitajska brin, pred njim pa je kot grm široka trnasta kitajska aralija. Blizu rasteta še dva grmča divje pomarančne, pri ograji pa se kot bakla dviguje vitka trepetlika. Sprva je sama od sebe imela vitko linijo, letos pa je v treh dneh začela mršti veje in da ni bila povezana, bi se ji snopasta oblika gotovo podrla. Na Švedskem, od koder je v Ljubljano prišel njen cep, to drevo stalno povezujejo. Morda bodo veje, potem ko bodo že otrdele, ostale snopaste. Pri tej trepetliki pa raste smreka, ki jo ima ves svet v veliki časti. Prestala je namreč težke čase ledene dobe, njeni zadnji ostanki so se zadržali v kotu Srbije, Črne gore in Bosne. Ima le spodnjo stran iglic srebrne, njena vitkost je njena poglavna lepota. Srbski botanik Pančić jo je prvi opisal, po njem se imenuje Pančićeva smreka, Pančićeva omorika.

Pod temi rastlinami je zbirka drugih. Na južni ploščadi, kjer se zdaj povečuje parkirišče, je tudi kitajska brin, zraven njega pa živahnno zlatozeleno obarvana pacipres Rheingold. Ker je več rastlin naistem kraju, nastaja vtiš groba. Nad njim je redkost hladnih krajev, stlaščka cedra, ki je letos prvič prebila zimo, ne da izgubila iglice. Tri srebrne smreke, vse zverižene, so začele kar lepo napredovati, čeprav je teren slab. Japonska kutina daje vsako leto zgodaj rdeče cvete. Javorju podobne liste ima ambrovec, na jesen rdeče zažari, listi in lub pa močno diše po kadilu, po ambri. In tam je še en okrasni grm, ta zavetič še v poletju, sirijski oslez. Ta nima le belega cveta, ampak tudi rožastega in lilastega, praznega in polnega.

Naj ob koncu omenim še severno ploščad pred Skupnimi službami. Dve vzpenjavi vrtnici sta tam, zanimivi pa sta dve drevesci, ki imata liste iz dveh krp. To je razvojno gledano zelo staro drevo, dvokrpi ginkgo. Ko bo ginkgo dorastel, bo še zanimiv, imel bo čudno usmerjene veje, kot gorski mecesni, ki jim vrh poškoduje strele. Posebno lepa pa je jesenska barva ginkgovih listov. Ginkgo ima samska in ženska drevesa, plodovi so podobni češnjevim, duh pa ni prijeten.

Že po tem seznamu, ki seveda ni popoln, je pri Brestu bogata zbirka rastlin, ki bo postajala iz leta v leto imenitnejša. Ob priliki bom v slikah in bolj podrobno predstavil nekatere drevesa, da bodo še bolj poznania in bolj všečna.

Jože Kregar

Mladinski aktiv ob Dnevu mladosti

Mladinski aktiv TP Brest Cerknica je v počastitev Dneva mladosti organiziral srečanje mlađinskih aktivov v Grahevem in športno tekmovanje v Cerknici.

Srečanje mlađinskih aktivov Bresta, Kovinoplastike, Nove vase, Planine in Rakeka so organizirali 23. maja 1970 v Domu kulture v Grahevem. V pozdravnem govoru je predsednik mlađinskega aktivita TP Brest Cerknica seznanil prisotne mladince s pomembnostjo in namenom tega srečanja. Sledil je kulturni program, v katerem so sodelovali s svojo satirično točko mladinci iz Planine, ki so se vljudno odzvali organizatorjevemu vabilu. Program so z vmesnimi deklamacijami popestile dijakinje TŠ KMRLP iz Cerknice. V zaključnem delu programa sta o problemih mladine na našem področju spregovorila predsednik občinske konference ZMS tov. Janez Žnidarsič in pa predsednik komisije za gospodarstvo pri občinski konferenci ZMS tov. Franc Steržaj. Kulturnemu programu je sledil zabavni del večera, v katerem nas je zabaval vokalno instrumentalni ansambel STALAK-TITI.

Rad bi se zahvalil Občinskemu komiteju ZMS za finančno pomoč. Iz teh sredstev so namreč organizirali za vse zainteresirane brezplačen prevoz z avtobusom v Grahevo in nazaj iz vseh pomembnejših krajev naše občine.

24. maja je naš mlađinski aktiv organiziral tekmovanje v teku po ulicah Cerknice. Komentar je ustrezno, kratek. Udeležba je bila minimalna — organizacija pa slaba. Neprekosljivi Stane Ferfila je osvojil pokal.

Istega dne se je pričel na asfaltiranem igrašču osnovne šole turnir v malem nogometu, ki ga je prav tako organiziral mlađinski aktiv TP Brest Cerknica. Sodelovalo so ekipo Bresta iz Cerknice, NK Cerknica, Košarkarski klub Cerknica in JLA z Rakekom. V prvih tekmi sta se pomerili moštvi NK Cerknica in JLA Rakek. Rezultat je bil v regularnem času in po dveh podaljških 0:0. Pri izvajanju prostih streljev s 7 metrov pa je bila boljša ekipa JLA Rakek. V drugi tekmi je Brest premagal KK Cerknica z 2:1. Sledil je finalni del, v kate-

rem je najprej NK Cerknica v boju za 3. mesto premagal KK Cerknica s 3:2. V zadnji tekmi je Brest katastrofalno premagal JLA Rakek s 6:0. Vrstni red:

1. Brest Cerknica,
2. JLA Rakek,
3. NK Cerknica,
4. KK Cerknica.

Za ekipo Bresta so pokal osvojili: Ludvik Rls, Pavel Bajc, Franc Modic, Tomo Mozetič, Spaso Kresovič, Miloš Obreza in Drago Frlan. Med tekmovanjem so se ekipo osvežile z vročim čajem.

Ce povzamemo celotno dejavnost mlađinskega aktiva TP Brest Cerknica ob Dnevu mladosti, moramo poohvaliti samoinicativnost aktiva, čeprav je treba povedati, da so se pojavile nekatere napake (predvsem v organizaciji in izpeljavi prireditve), ki pa so izključno posledica neizkušenosti in mladosti. Nujno je, da bo moral mlađinski aktiv ob podobnih prireditvah stopiti v stik s starejšimi in v teh stvareh bolj izkušenimi ljudmi.

D. Frlan

Spored kina Cerknica za julij

V juliju si boste lahko ogledali predstave kina Cerknica tudi ob ponedeljkih, ko bodo na sporednu najboljši filmi distribucije Inex.

2. 7. ob 20. uri

GOSPODU Z LJUBEZNIJO

Družbena drama. Eden izmed najboljših ameriških filmov, kandidat za Oskarja. V glavnih vlogah nastopata Julie Christy, Sidney Poitier.

4. 7. ob 20. uri in 5. 7. ob 16. uri

KORAKI REVOLVERAŠEV

Western za oddih.

NJENA ZADNJA PESEM

Ljubezenska drama, polna lepih pesmi. V glavnih vlogah nastopa Sara Montiel.

6. 7. ob 20. uri italijanski film

VIDIM GOLO

Satira na sodobno pornografijo.

9. 7. ob 20. uri švedski film

MOLK

Film največjega švedskega režisera Bergmana za zrelo občinstvo. Ni primeren za mladino.

11. 7. ob 20. uri in 12. 7. ob 16. uri ameriški film

ZADNJI VLAK IZ KATANGE

Vojno pustolovski film, v katerem boste videli mnogo nenavadnih prizorov. V glavnih vlogah Rod Taylor. Ne zamudite tega velikega spektakla!

12. 7. ob 20. uri ameriški film

MNOŽICA MORILCEV

Nadaljevanje priljubljenih zgodb o tajnem agentu Mattu Helm. V glavnih vlogah Dean Martin.

13. 7. ob 20. uri italijanski film

PETERICA ZA PEKEL

Film o 2. svetovni vojni, ki prikazuje veselo stran tegob. V glavnih vlogah Klaus Kinski.

16. 7. ob 20. uri francoski film

TAT IZ PARIZA

Jean-Paul Belmondo v kriminalnem filmu.

18. 7. ob 20. uri ameriški film

V ŽARU NOČI

Film o policaju, ki je sovražil črnec. V glavnih vlogah Sidney Poitier.

19. 7. ob 16. in 20. uri amer. film

TARZAN IN DEČEK IZ DŽUNGLE

Film za staro in mlado, ena izmed mnogih znanih zgodb o kralju džungle.

20. 7. ob 20. uri ameriški film

POINT BLACK

Zgodba moža, ki je iskal ljubezen svoje žene. V glavnih vlogah Lee Marvin.

22. 7. ob 18. uri slovenski film

NEVIDNI BATALJON

Film prikazuje mlađinski boj v okupirani Ljubljani.

23. 7. ob 20. uri ameriški film

NOĆ IGUAÑE

Film po gledališkem delu, ki je dobil Oskarja. V glavnih vlogah Richard Burton, Deborah Kerr, Ava Gardner.

25. 7. ob 20. uri in 26. 7. ob 16. uri ameriški film

SKRIVNOST TREH DŽUNK

Film napetih situacij med FBI in dobro organizirano tolpo. V glavnih vlogah Stewart Granger.

26. 7. ob 20. uri ameriški film

LISJAK

Film o ljubezni dveh sester, čudoviti prizori iz narave. V glavnih vlogah Anna Hewood.

27. 7. ob 20. uri italijanski film

VOJNA SPIJONOV

Vuhunski film z obiljem akeij in nepričakovanih zapletov.

28., 29., 31. ob 16. in 20. uri in 30. 7. ob 16. uri jug. spektakel

BITKA NA NERETVI

Največji jugoslovanski film, ki smo ga kdaj posneli. Ljubiša Samardžić, Yul Brunner, Silva Kosčina in drugi. Film trajal 3 ure.

30. 7. ob 20. uri angleški film

VRNITEV IZ PEPELA

Drama ženske, ki se je vrnila iz internacije. V glavnih vlogah Herbert Lom, Maximilian Schell.

In memoriam

V osemnajstem letu starosti je 29. maja umrla naša delavka Jožica OBLAK.

V Tovarni pohištva se je započela v letu 1968. Bila je vestna in dobra delavka. Hitro se je privučila vsakega dela.

Z njo je naš kolektiv izgubil dobro in perspektivno delavko. Ohranili jo bomo v trajnem spominu.

Kolektiv

Zahvala

Žaluoči se zahvaljujemo sindikatu Bresta iz Cerknice, ki je povabil pevski zbor in godbo na pihala na poslednjo pot pokojne Jožice OBLAK, od katere so se poslovili s pretresljivimi besedami 1. junija.

Prav tako se zahvaljujemo vsem tistim, ki so jo spremili na njen zadnji dom — na pokopališče v Cerknici in ji poklonili cvetje.

Iskrena hvala vsem skupaj!

Žaluoča družina: ata, mama, brat, sestri in vse njeno sorodstvo.

In memoriam

Pretresla nas je vest, da je po težki in dolgotrajni bolezni umrla 18. 6. 1970 v 35. letu starosti invalidska upokojenka Bobanovič Ivanka, rojena Mlakar, iz Ravna na Bloški planoti. Zapustila je dva nepreskrbljena otroka.

V Tovarni pohištva Martinjak se je zaposila 1960. leta, 1967 pa je bila invalidska upokojena. Bila je vedrega značaja in zelo prijubljena med sodelavci.

Sodelavci in kolektiv jo bo ohranil v lepem in trajnem spominu.

Kolektiv

Zahvala

Lepo se zahvaljujem vsem, ki ste dne 22. 6. 1970 spremljali na zadnji poti mojo pokojno ženo Ivanka, zlasti pa se zahvalim sindikalni podružnici Tovarne pohištva Martinjak za organizacijo godbe na pihala in udeležbo ter podaritev vencev moji nepogrešljivi ženi in mamici.

Krsto Bambovič

Poslednjič v šolo. Šolsko leto je bilo uspešno. Učencem želimo lepe počitnice. Kaže, da bo tudi naše šolstvo navedlo 5-dnevni delovni tednik

Beografska banka tudi v Cerknici?

Po naslovu bi lahko sodelili, da je to neverjetno, vendar je resnično. Vsem nam je manj poznano, da se je Kreditna banka Koper priključila k Beografski izvozno-kreditni banki in je s tem postala sestavni del te banke. Kreditna banka Koper je v svojem poslovanju povsem samostojna in prosto razpolaga s svojimi kreditnimi sredstvi, tako v izbiri partnerjev, kot tudi v vrsti kreditnih aranžmajev. Ker močno razširja svojo poslovno dejavnost, išče tudi primerne poslovne prostore v Cerknici, da bi odprla svojo ekspositorito, podobno kot jo ima v Postojni.

Za Cerknico, kot politično-gospodarsko središče občine, bi bila

to velika pridobitev. Gospodarstvo in občani zelo pogrešajo prisotnost poslovne banke. Posebno z razvojem turizma se odpirajo neslutene možnosti za plasiranje kapitala na našem področju.

Ekspozitura Kreditne banke in hranilnice Ljubljana na Rakeku opravlja samo administrativne posle v zvezi s hranilno vlogo, dajanjem potrošniških kreditov privatnikom in vodenjem žiro računov obrtnikov in privatnikov. Nima pa organiziranih ostalih služb, kot jih ima na primer ekspozitura Kreditne banke Koper v Postojni. Ta ekspozitura je s svojimi službami podaljšek centrale na terenu, tako da je vedno prisotna in živi z gospodarstvom tega območja.

Povsem samostojno sodelujejo pri raznih finančnih aranžmajih, naj si bo v pogledu kratkoročnega ali dolgoročnega kreditiranja gospodarstva in občanov. Poleg tega pa ima organizirane tudi službe za opravljanje pretežnega dela administrativnih poslov, ki se dnevno pojavljajo; kot na primer obdelava dokumentacije za črpanje in najemanje kratkoročnih in dolgoročnih kreditov, dežurni plačilni promet in podobno.

T. Zigmund

Brestov obzornik, glasilo kolektiva Brest Cerknica. Odgovorni urednik Danilo Mlinar. Urejuje uredniški odbor: Vojko Harmel, Jože Klančar, Janez Lavrenčič, Danilo Mlinar, Dubrovka Pazič, Vinko Mahne, Branko Milek, Franc Mulec, Miha Šepc, Franc Strukelj, Dušan Trošek in Zdravko Zubukovec. Tisk Zeležniška tiskarna, Ljubljana